

Nr 636

Av herr **Rubbestad**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 159, angående avgångsåldern för befattningshavare underkastade SPA-reglementet m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 159 förordas, att de enligt reglementet för statens pensionsanstalt gällande fixa pensionsåldrarna skall ersättas med ett system med pensioneringsperioder, motsvarande det som enligt förordningen den 1 juni 1951 gäller i fråga om civila statstjänstemän. I allmänhet skall det vara befattningshavarens ensak att bestämma den närmare tidpunkten för sin avgång under pensioneringsperioden. Vederbörande myndighet eller huvudman skall dock ha möjlighet att inom perioden tillse, att befattningshavarens tjänstgöring icke fortgår längre än att han kan på tillfredsställande sätt fullgöra sin tjänst. Likaså skall myndigheten eller huvudmannen ha möjlighet att motsätta sig fortsatt tjänstgöring under perioden, då avgång från tjänsten påkallas av organisatoriska eller liknande förhållanden. De reguljära pensioneringsperioderna skall enligt förslaget vara tre till antalet och i princip omfatta:

pensioneringsperiod I	60—63 år
pensioneringsperiod II	63—65 år
pensioneringsperiod III	65—66 år

Genom införande av periodsystemet även på SPA-området återfår man den överensstämmelse i förutsättningarna för avgångsskyldighet mellan statstjänstemän och SPA-anstutna, som med hänsyn till de nära beröringspunkterna mellan de båda pensionsområdena är naturlig. Härigenom möjliggöres, att den äldre SPA-personalens arbetskraft kan tillvaratagas i större utsträckning än vad som är möjligt enligt gällande bestämmelser.

Såsom i propositionen framhålles, måste det anses synnerligen angeläget, att arbetsduglig äldre arbetskraft tages till vara i största möjliga utsträck-

ning. I nuvarande läge är det på de flesta områden en markant brist på arbetskraft. Befolkningsutvecklingen visar, att endast en obetydlig ökning av de arbetsföra åldrarna är att vänta, medan däremot en betydande ansvällning av de äldre åldersgrupperna kan förutses. Knappheten på arbetskraft synes alltså bli bestående. Befolkningsutvecklingen innebär också, att de yngre åldersgruppernas försörjningsbörda gentemot den äldre delen av befolkningen synes komma att öka högst väsentligt. Det måste då vara önskvärt, att den äldre arbetskraften i större utsträckning tillvaratages. Angelägenheten härav har också understrukits av 1954 års statsrevisorer.

Effektivitetssynpunkter kan inte sägas lägga hinder i vägen för åtgärder i nämnda syfte. Den medicinska forskningen rörande ålderns inverkan på den mänskliga organismen har påvisat, att ett större antal individer än man tidigare antagit bevarar den psykiska prestationsförmågan praktiskt taget oförminskad till hög ålder. Hälsotillståndet hos de äldre har genom läkarvårdens utveckling, genom ändamålsenligare arbetslokaler m. m. förbättrats.

Det i propositionen framlagda förslaget innebär, såsom ovan framhållits, att de SPA-anställda skall kunna kvarstanna i tjänsten längre än enligt gällande bestämmelser. Enligt min mening kan man emellertid ifrågasätta, om inte de föreslagna pensioneringsperioderna är för snävt tilltagna. Det finns otvivelaktigt många tjänstemän, som även vid högre ålder än som förutsatts i propositionen skulle kunna utföra ett fullt tillfredsställande arbete. I de likalydande motionerna I: 242 och II: 425 till årets riksdag har med samma motivering, som ovan anförts, föreslagits, att pensioneringsperioderna I och III för de civila statstjänstemännen skall utsträckas till 65 respektive 67 år. Det synes lämpligt, att även pensioneringsperioderna I och III för de SPA-anställda utsträckes till 65 respektive 67 år. Såsom redovisas i propositionen har 1951 års pensionsutredning och styrelsen för Svenska landstingsförbundet i remissyttranden bl. a. uttalat sig för en höjning av pensioneringsperiodens övre gräns.

Med anledning av vad ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 159 måtte besluta att bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda sådana bestämmelser om ändring i SPA-reglementet, att övre gränsen för pensioneringsperioderna I och III höjes till 65 respektive 67 år.

Stockholm den 26 april 1955

Axel Rubbestad